

Розділ 1

То було в червні, у п'ятницю. Пополудні, за десять третя, якщо покластися на не дуже достовірні свідчення Діни Ріхардсон, хтось гукнув до неї на розі вулиць Престґатан і Оґатан. Заскочена Діна обернулася й примружилася проти сонця.

– Ой, це ти, Аннелі?! Люба моя, а я йшла й саме про тебе думала. Ти звідки? Як почуваєшся? Бачу, ти знервована.

Якби городяни міста Скуґа за останні двадцять п'ять років не звикли до такого милого очам контрасту, вони сповільняли б ходу й приглядалися до двох подружок. Ще змалку одна була протилежністю другій. Жвава, балакуча, життєрадісна й пустотлива Діна – і тиха, мрійлива, заглиблена в себе Аннелі. Діна мала каштанове кучеряве, на той час коротко підстрижене волосся, кирпатий носик і веселі, злегка скісні очі. Тендітна, класично красива й романтично бліда Аннелі вклала своє дуже світле волосся у вишуканий вузол на потилиці. Таким різним, їм було добре удвох.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Аннелі злегка зітхнула й сказала, трохи скривившись:

– Я з перукарні. Мама вважає, що найкраще помити голову вже сьогодні, щоб... щоб вінець краще сидів. Звичайно ж, я нервуюся! Боже милий, а як інакше може бути перед весіллям? Шлюб, міська церква – чарівливі слова. Пам'ятаєш, як ми з тобою мріяли ще школярками? Ти завжди хотіла вийти за лейтенанта, а я – за надійного чоловіка заввишки не менш як метр дев'яносто...

Її голос зрадливо затремтів. Змовкла, а подруга, боячись зайвих сентиментів, сухо зауважила:

– А тепер ти запопала найбагатшого на весь Південний Бергслаген парубка. Всі дівчата тобі заздять, всі тітоньки шиплять зо злости, а завтра все місто сидітиме на церковних лавах, товпитиметься перед церквою й оцінюватиме вас. Боже борони спіткнутися, затнутися чи зашарітися. Мусите виглядати щасливими, зворушеними та закоханими, бо це ВЕСІЛЛЯ РОКУ в ось цій дірі. Кожне тут уже знає, що ти матимеш двохсотлітню мережану фату – спадок по Юакімовій мамі, що на вісімдесятьох персон буде море шампанського, що ти проведеш шлюбну ніч...

– Дай спокій, замовкни! Я ж тобі вже сказала, що нервуюся. Найсмішніше те, що найдужче трусяться жижки мені й татові. А ось мама і Юакім наперед тішаться, як ненормальні, тим завтрашнім видовищем.

Наречена взяла подругу під руку, й вони пішли вулицею Оґатан. Білі сумочка й бавовняне платтячко Аннелі яскраво відсвічували проти червоних парасольки й шовкової сукенки Діни.

– Мушу зайти до Фалькман і глянути на весільний букет. Юакім замовив! Наполягає, щоб я подивилася й оцінила.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

– Невже він там міг надибати щось варте уваги?

– Хіба що троянди, – байдуже мовила Аннелі. За якусь мить вона пожваввішала. Махнула рукою й всміхнулася комусь за вітриною.

– Там Ларс-Уве. Ось там! У перукарні! Напевно, теж причепурюється на завтра.

Дівчата звернули на Лілльгатан, минули нову, дорогу тютюнову крамницю й стали біля вітрини, захарашеної гвоздиками й зеленими огірками.

Діна бридливо наморщила носа.

– Ну й виставляє товар! Наче граблями назгрібала все до купи. Та ні, не піду туди з тобою. Не терплю тої Фанні Фалькман. Не витримую її нечесаної кучми і її базікання. Почекаю тут, а ти відразу виразно дай зрозуміти, що тобі страшенно ніколи.

Недбало кивнувши своїй найкращій подрузі, панна Ріхардсон спостерігала, як зникає в крамниці її біла сукня.

На сонце наповзла густа сіро-чорна хмара, й Діна похвалила сама себе за передбачливо взяту парасольку.

І цієї миті вона помітила Лівію й Олівію Петрен, що цілеспрямовано простували до неї. Дівчина стала міркувати, чи не краще було б віддати перевагу торохтливій Фанні перед вчепленими сестрицями. Поки вирішувала, вони вже були тут як тут. Побачивши цих шістдесятип'ятилітніх дам, ніхто б не сказав, що вони належать до одного з найзначніших родів у Скузі. Опецькувата повнотіла Олівія одягла затісну сукню зі штучного шовку. Лискуча тканина у великі яскраві квіти надималася й погойдувалася з кожним рухомі. Худа й суха Лівія нап'ялила на себе бузковий капелюх, куплений, мабуть, коли Діни ще й на світі не було, і стріляла

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

з-попід крис цікавими й хитрими, як у білки, оченятами. Обидві сестрички торохтіли навперебій.

– Ой, глянь-но! Добридень, дорогенька Діночко! Як почувуються тато й мама?

– Вони й досі в Італії? Але ж там так нудно...

– І це тоді, коли тут має бути таке бучне весілля! Так, ми дістали запрошення до церкви. Ще б пак, адже ця миленька Аннелі довгий час працювала в нашій конторі. Добре зробила, що...

– Олівія хотіла сказати, що Аннелі була на посаді в конторі нашого брата. Що тут хвалитися, ми самі, якщо по правді, не маємо нічого спільного з Себастьяновими справами та його конторою, хоч він успадкував це все по нашому покійному татові. Звичайно, дуже приємно, що сім'я Стремів і сама Аннелі не забули нас цього знаменного дня...

– Зараз почнеться дощ, – сказала, маючи на нього надію, Діна. – Може, найкраще було б...

– От-от! Найкраще було б, Лівіє, поберегти твій капелюх. Можемо збігти звідси сходами й перечекати дощ у брамі. Напевно, буде злива. Вчора була така сильна, щовиліг увесь наш люпин. Лило як з відра, але не більш як п'ять-шість хвилин...

Розкривши свою кокетливу парасольку і ввічливо всміхнувшись, Діна стала на хіднику біля брами, щоб мати на оці вхід до квіткарні. Дощ барабанив по шовку, шмагав ноги, а дівчина нетерпляче й з надією стежила за цим входом. Це що, Аннелі там навіки засіла? І як тут заткнути роти отим двом бабиськам?

– Ох, що то буде за наречена! Пані Перссон пошила шлюбну сукню. Просто-таки казкову, скажу я вам. Та

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

там на саму спідницю аж вісімнадцять метрів матерії пішло...

– Дуже сумно, що старий лікар Гаммар не дожив до цього щасливого дня, – хитнула бузковим капелюхом Лівія. – Хоча треба сказати, що кращого для Аннелі вітчима, ніж Стрем, годі шукати. Йй-бо, без нього ця безталанна Гретель Гаммар не дала б ради собі й дочці. Як вони завтра будуть вишукані, коли йтимуть до віттаря...

– О так! – захопившись, сплеснула пухкими руками Олівія. – Здалеку видно, що його мама з англійської шляхти.

– Я кажу про Егона Стрема, – відрізала Лівія. – Як батько молоді, поведе її до віттаря.

– Але там, у всякому разі, його таки змінить жених, га? – пирхнула Олівія, наче почула щось непристойне. – Знаєш, коли Крусе виймає монокль і вставляє його в очницю, в мені щось аж теленькає. Так схожий, так достеменно схожий на... Здогадуєтеся, на кого, Діночко?

Ось це запитання вона, зашарівшись, по-змовницьки вишептала дівчині на вухо. А Діна, знаючи, як і всі три тисячі городян, про потаємну пристрасть Олівії Петрен, вирішила бути чемною й поблажливою.

– Чи це, часом... – шепнула вона у відповідь, – чи це, часом, не лорд Пітер Вімзі¹?

Ощасливлена Олівія просто-таки розпромінилася, побачивши, що предмет її захоплення з'явився з-за рогу біля тютюнової крамниці. Виглядало на те, що він дуже

¹ Лорд Пітер Діт Бредон Вімзі – персонаж серії детективних романів та оповідань англійської письменниці Дореті Лі Сесз, детектив-аматор, що собі на втіху розслідус різні воиветва. Очевидно, Олівія вподобала актора Роберта Монтгомері, що зіграв роль Пітера Вімзі в кінофільмі «Медовий місяць у вулику» (1940). (Тут і далі – примітки перекладача.)

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

квапиться, але все одно з чемности підійшов до пань у підворітні й привітався з ними.

Уважно розглядаючи Юакіма Круссе, Діна Ріхардсон подумки ствердила, як уже було не раз за останні пів року: «Сама не знаю, що про нього гадати».

Власне кажучи, на вигляд він нічого собі. Може, занадто худорлявий. Коротко підстрижене волосся. Очевидно пофарбоване. Ідіотська модна зачіска, підхожа хіба що юнакам, але аж ніяк не тридцятип'ятилітньому чоловікові. Зате світло-сірий костюм пошитий бездоганно, як і блакитна смугаста жилетка. Завжди її носить, незалежно від погоди. Навіть без цього згаданого монокля наречений справляє враження елегантного й певного в собі.

«Смішно дивитися на нього, – подумала Діна. – Стоїть під дощем на вулиці Лілльґатан і цілує ручки ось цим старим мавпам. Деколи сумніваюся, чи він справді розумний і розсудливий. І все-таки... все-таки...»

– Так, – відповіла вона вголос на німе Юакімове запитання. – Так, Аннелі в крамниці. Гадаю, буде рада, коли ти прийдеш і забереш її звідти. Вже довгенько там сидить, ніби зав'язла.

Він вклонився три рази, кожній дамі зокрема, ступив кілька кроків до квіткарні, зійшов східцями, відчинив двері й розплився в зеленій півтемряві. Чутно було, як тельненькнув дверний дзвінок.

Дощ ущух так само раптово, як і почався. Лівія Петрен несподівано попрощалася й подалася на ринок. Олівія, маючи бажання ще потеревенити про вартого уваги пана Круссе, неохоче приєдналася до неї. Склавши парасоль, Діна вирішила піти й сказати Аннелі, що довше не чекатиме.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

У крамниці було прохолодно й темно. Нависав важкий запах землі, овочів, гвоздик і троянд. За столом у далекому куті кімнати стояла висока чорнява Фанні вічна-віч з Юакімом. Зауваживши Діну, він обернувся до неї й вимовив три короткі слова – прості й неймовірні:

– Тут її нема.

Діна видивилась на Юакіма й перепитала:

– Нема?

Він знизав плечима.

– Пані Фалькман каже, що Аннелі взагалі сюди не заходила.

Діну охопило запаморочливе відчуття нереальності. Широко розплющивши очі, вона пробурмотіла:

– Але ж... Але ж такого не може бути. Я ж бачила, як вона увійшла у ці двері. І весь час я стояла ось тут, біля крамниці...

Запала мертва тиша. Троє в кімнаті згнітили подих.

Нарешті Діна рушилася. В голові їй не містилося, що Аннелі могла затіяти таку дурну гру у схованки.

– Мабуть, – нерішуче припустила вона, – Аннелі вийшла через якийсь інший вихід. Чи є тут задні двері?

Діні наче серце обірвалося, коли вона глянула на червонощоку торговку. Похмурий погляд господині не давав жодної надії на легкий розв'язок.

– Щоб вийти задніми дверима, – помалу проказала Фанні, – треба пройти через комірчину. За останню годину я не виходила з цієї комірчини.